

Published on www.bilvavi.net

[Home](#) > תפילה ופי יגיד תהלתך >

תפילה 003 שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך

תחילת התפילה בשמונה עשרה: ה' שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך.

תחילת הבקשה כאשר מתחילים שמונה עשרה, הרי כולה על דרך כלל אין בה בקשה פרטית, כל מטבע הברכה שטבעו אנשי כנה"ג בשמו"ע זה שבח הודאה ובקשה כללית, אבל איך מתחיל התפילת שמו"ע? "ה' שפתי תפתח" בקשה פרטית. ופי יגיד תהלתך, שפתי ופי. יתר על כן צריך התבוננות גדולה מאוד, הרי בכל הג' תפילות התפילה לא מתחילה בשמו"ע, אנחנו מתחילים הרי לפני שמו"ע. לכאורה היה צריך לומר בהתחלה ה' שפתי תפתח. הסברא הראשונה לכאורה אומרת ברור שאם צריך לבקש מהקב"ה כח להתפלל ולדבר לפניו ית' אז צריך לשאול אותה בתחילת התפילה. אם תוקן לנו במטבע התפילה באמצע, צריך תלמוד. הרי עד כאן האדם דיבר למה שלא יוכל להמשיך עוד. אלא שביאור הדברים (בעצם כתוב כמעט מפורש בדברי רבותינו) כמו שכבר הוזכר בפעם הקודמת את היסוד הידוע של ר' חיים שבתפילה יש שני דינים, יש דין של כעומד לפני המלך, היסוד הזה נאמר בעיקר על תפילת שמו"ע לכן נקראת בלשון רבותינו "תפילת העמידה" (מלבד פשוטם של דברים שיש דין שלא ישב אבל יש עוד חלקים בתפילה שעומדים). בשונה מכל חלקי התפילה - כל המציאות של התפילה היא מציאות של עומד לפני המלך, הלשון הידוע של הרמ"א בתחילת השו"ע "שויתי.. אינו דומה תנועת האדם... בביתו... יושב בבית המלך", יש הבחנה של האלוקים בשמיים ואתה על הארץ, ה' שומע, אבל בשמו"ע ההגדרה המציאות שלה היא כעומד בבית המלך, שאר חלקי התפילה הוא מדבר ג"כ אבל לא באותו מקום. כאן ההגדרה היא שהוא נכנס להיכל המלך. כאן כבר מתחיל תפילה חדשה לגמרי, כשהוא אמר ברכות השחר פס"ד וכו', הוא נמצא במקומו והקב"ה שומע ומאזין. אבל בעמידה כמשל גשמי כאדם ההולך מחדר לחדר עד שמגיע להיכל הפנימי. שם הוא לא יכול לדבר כמו שדיבר לפני"כ. שם צריך בקשה חדשה של דיבור, מקודם דיבר במקום שלו אז לא צריך בקשה אבל כשאדם מגיע להיכל המלך על עצם הדיבור הוא צריך בקשה. אם הקב"ה לא יפתח לאדם את השפתיים על זה נאמר נאלמתי דומיה החשתי, ומי שיכול לדבר שם הוא עז פנים. כל זמן שהאדם לא הגיע לשמוא מדבר הכביכול מהמקום שלו.

זה לא רק שאילת רשות לדבר, אלא הבקשה היא, על עצם פתיחת השפתיים, ובקשה שנייה שהדיבור יבוא ממנו. זה לא רק שאילת רשות. יש שתי מקומות באדם מאיפה הוא מדבר. כשאדם מבקש על צרכים פרטיים אז זה ממקום אחד בנפש, וכשהוא מגיע לתפילת עמידה ששם אין בקשה פרטית אז ההגדרה זה לא רק שמה שהוא אומר זה לא בקשה פרטית אלא בקשה כללית, אלא מבואר שיש כאן מקום פנימי יותר שממנו הנפש מדברת, משל לאדם שבא לפני המלך יש לו בקשות פרטיות ויש שהוא שליח של הציבור ומבקש בשמם, כלומר הוא לא מדבר מדין אדם פרטי אלא מדין שליח ציבור. הרי אנחנו רואים דבר פלא, יש לנו את כל התפילה כולה ששם אין דין של חזרת הש"ץ, יש תפילת לחש ואח"כ תפילת הציבור כוונת הדבר שניהם בעצם זה תפילת הציבור יש בלחש ויש בקול. גם הבלחש הוא אותו מטבע שהש"ץ אומר (יש קצת שינויים לפעמים, אבל על דרך כלל..), אז כל בר דעת מבין שאפי' שהיחיד מתפלל הוא מתפלל בעצם תפילה של ציבור ולא של יחיד. האדם נמצא בהיכלו של מלך זה מצד המקום איפה הוא נמצא כשהוא מדבר מצד המהות של התפילה כמו שתפילת שמו"ע של חזרת הש"ץ היא לא של יחיד ונאמרת לרבים גם מטבע התפילה שכל יחיד מתפלל, אפי' שזה בלחש יש כאן דין של ציבור, על זה באה הבקשה של ה' שפתי תפתח על זה צריך פתיחת הפה. עד כאן כל אחד מדבר לפי מדרגתו לא צריך לבקש זה לפי ההכרה הפרטית של הנפש שלו, כשמגיע שמו"ע והאדם מתפלל עד כמה שיש כאן מציאות שהוא ממשיך לדבר מאותו מקום יש תרתי לריעותא זה לא אותו מקום עד כאן מקומו מכאן היכל המלך, עד כאן זה היה תפילה לעני על עצמו מכאן ואיך זה על כל הכנסת ישראל. תפילת לחש זה לא כעני העומד בפתח, אלא של כל ציבור כולו. מי שנמצא במדרגה של נפש פרטית בכלל שהמחשבה שלו זה על עצמו בלבד אין לו זכות להיכנס בהיכלו של מלך. כל הרשות להיכנס להיכל המלך זה עד כמה שהאדם הוא לא רק פרטי לעצמו אם הוא ר קחי את עצמו וחושב על עצמו ודואג לעצמו הוא לא יכול

להיכנס להיכל המלך. העצה היא כמו שאומרים רבותינו אין נכנסים להיכל המלך, להיות במדרגה שהאדם חושב רק על הכלל זה מדרגה גבוהה, אבל שהוא לא יחיה רק את עצמו זה כבר לא כ"כ גבוה. כביכול מציאותו ית"ש הקב"ה לכל הוא לא שייך רק לתפיסה שנקראת יחיד, ומי שרוצה להגיע למקום שנקרא היכל המלך הוא לא יכול להיות רק בבקשותיו הפרטיות. לכן יש כאן בקשה שה' יפתח את השפתיים כי על דרך כלל האדם נכיש לתפילה לבקש על עצמו, בקשה שהאדם מבקש על עצמו על זה לא צריך לבקש שפתי תפתח, אבל מטבע של ברכה של כל עניינו היא בקשה על הכלל זה לא טבע האדם וצריך לבקש. יש פה שני סיבות א. מחמת שהתפילה נמצאת בהיכלו של מלך ושם צריך רשות כדי לדבר. אבל הסיבה השניה היא ב. שהמקום שממנו ידבר האדם עד עכשיו זה ממקום הנפש הפרטית של עצמו אז האדם צריך לגלות מקום פנימי יותר, צריך לבקש על זה כי הנטיה הטבעית היא לבקש על עצמו.

זה ראשית הגדרת הדברים במהלכי הדעת, אבל בלשון פשוטה יותר לחוש דנפש. מה כוונת הדבר עומד בהיכלו של מלך, הרי ודאי שבמשל הגשמי הפשוט שכך הנפש תופסת את הדברים, האדם עומד בשמו"ע באותו מקום שעמד לפני כן. היכל המלך זה לא בלבד הגדרה ששם האדם נמצא, כוונת הדבר, בכל עצם תפיסת החיים, תפילה היא מעמידה בעצם את הצות קומת החיים אין תופס אותם. כשהקב"ה ברא עולם חידש בריאה, ברא נבראים במקום שהוא חידש, ובאותו מקום שחידש הוא יתר שני תפיסות, יצר תפיסה של קל מסתתר, ויצר תפיסה של ושכנתי בתוכם. ובלשון ברוה ופשוטה: הוא יצר תפיסה של חיים שהאדם יכול להרגיש שיש עולם ויש בורא והעולם כאן והבורא שם, אבל הוא גם תפיסה שהאדם חש מרגיש ברור את המציאות האמיתית המוחלטת לא רק שיש בורא שברא את העולם, אלא שמציאותו ית"ש מתגלה לנשמות ישראל, מורגשת לנפשות במעמקי לבבם, הוא ברא בריאה שמי שעמל מתייגע מחפש משתוקק ומכוון את חייו אל התכלית האמיתית. אז מציאותו ית"ש עומדת אצלו כדבר נוכח וברור לא פחות מהשמש. בלשון ברורה מציאותו ית"ש מתגלית בלבבות למי שמחפש באמת. המכוון של התפילה היא לא הבקשה ע"מ למלאות את צרכיו, זה האמצעי, זה לא רק ההודאה והשבח זה לא התכלית. כל אלה קיימים אבל המכוון של התפילה של ההודאה של הבקשה והשבח המכוון הוא להכיר את מי שמתפללים לו להכיר את מי שמבקשים ממנו ואת מי שמודים לו, התכלית שמכח הלהודות ולשבח יהיה לנו הכרה במי שאנחנו משבחים אותו, אדם יכול להודות כל ימי חייו אבל זה דומה לאדם שיש לו קרוב חו"ל ומפרנסו ומעולם לא ראה אותו ואינו מכיר אותו.

כל התפילה פונה לתפילת שמו"ע המכוון שבתפילת שמו"ע. מה האמצעי ומה התכלית האם האמצעי הוא עומד לפני המלך והתכלית זה לבקש או שהאמצעי זה לבקש והוא רק היכי תמצא להגיע לעומד לפני המלך? הסברא החיצונית והפשוטה שהאדם יכול לסבור ששבכדי לבקש מפלוני איזה דבר אז אני צריך לעמוד לפניו, ככל שאני קרוב יותר אז אני אשיג את המבוקש יותר. מי שמעתיק את המשל הזה לתפילה הוא איבד את תכלית התפילה ובלשון חדה יותר הוא איבד את תכלית החיים. תפילה שהיא בקשה שהיא שבח שהיא הודאה כל החלקים האלה של התפילה זה ה"ת להגיע להכרה יותר חושית בבורא ית"ש. על זה נמאר ה' שפתי תפתח, בשאר מדרגות התפילה נתפס שהתכלית היא השבח וההודאה בחלק זה הנשפש תוספת שהברכות שבח והודאה זה ה"ת לעומד לפני המלך, בהגדרה יור פשוטה וברורה, האדם מבקש מהקב"ה שהדיבור שלו יבוא מאותו מקום שהשבח יביא אותו לאותה הכרה במציאות ה' ולא יהיה שבח בלבד. אדם שמחכה לתפילה כי יש לו הרבה חולים התכלית אם הוא בר דעת שכל החולים בעולם זה כי חסר לו בהכרתו ית"ש, במעמד הר סיני שההכרה היתה ברוה כל החולים יתרפאו. התכלית היא לא הברכה אלא הגילוי של מקור הברכה שזה הבורא ית"ש. תפילה לעני כי יעטוף תפילת העני, הבקשה, היא רק העטיפה והמכוון זה הכרה חושית במציאותו ית"ש. חסר לעני פרנסה ומבקש את זה, אם עיקר המכוון הוא לאותו שפע על זה לא נאמר "כי יעטוף" אבל כשאדם חי בהשקפה נכונה ששם ברור לו שהתפילה היא היא כלי להכרה חושית, אז זה רק עטיפה, א"כ כשאנחנו מבקשים ה' שפתי תפתח אנחנו מבקשים שפתיחת הפה יתגלה לאדם שהבקשה השבח וההודאה זה עטיפה להכרתו ית"ש, כלומר שמי יפתח לי את השפתיים? שהפתיחה של השפתיים שלי יבוא ממנו ית"ש, כלומר שכל מה שאני יכול לפתוח את שפתי זה יהיה מההכרה שהוא ית"ש פתח לי אותם ואם מאותו מקום נפתח השפתיים אז הם שואלים את מציאותו ית"ש, לאדם מערכי לב ומה' מענה לשון, ההבנה הפשוטה שהעבודה של האדם לערוך את רצונו בליבו וה' יענה, אבל לפי המתבאר, יש עבודה לאדם לערוך את ליבו שמה שהוא מבקש בפה שבח בקשה והודאה רצון הלב הוא הכרה במציאות הש"ת בעיקר, צריך להיות שזה יהיה עיקר המכוון של הבקשה. לשון חז"ל "נתעטף הקב"ה כשמלה ומשם יצא אורו לעולם" כלומר כל גילוי שהקב"ה מגלה בעולם כביכול הוא מתעטף באותם גילויים, יש לנו עבודה לגלות את מי שנמצא בתוך העטיפה. כשאנחנו מעמידים את הדבר

א"כ בהתחלת שמו"ע, זה ברור ופשוט לכל בר דעת, זה לא יתכן שכל מהלך החיים יהיה באופן אחד וכשביא תפילת שמו"ע גברא חד חזינא, יש מעשה באחד שבא לרב ואמר שיש לו מחשבות זרות בתפילה אז הוא אמר לו זה לא זר זה המרגה שלך אתה חושב איפה שאתה נמצא על דרך כלל אדם שחושב על עסקים זה לא זר לו.

צריך שיהיה לאדם שייכות למדרגה של שמו"ע, שמו"ע זה גילוי של מדרגה שצריכה להיות קיימת בגילוי חושי באדם. זה גילוי שבעצם של מעמקי הנפש של האדם אין הוא תופס וחי את החיים. כל זמן שהאמת הברורה והפשוטה רחוקה מהמושכלות של האדם וק"ו שרחוקה מכיליותיו, ברור ופשוט שהמדרגה של תפילת שמו"ע שלו היא לא המכוון שעליה תיקנו אנשי כנה"ג את התפילה. ראשית צריך שיהיה ברור לאדם מאוד מאוד, מה זה חיים (מה שבעולם החיצון מכוסה מאוד צריך שיהיה נגלב

בעולם הפנימי), הקב"ה אסתכל באורייתא וברא עלמא ובעל האומנות לא פורש מכלי אומנותו אז התורה כולה עם כל חלקיה היא כלי לגלות את בעל האומנות, המקום הברור שבו הוא מתגלה זה תפילה, אבל זה המכוון בעצם של כל היצירה כולה. כשאנחנו מגלים על גילוייו של בעל האומנות זה לא רק במהלכי דעת אלא מדובר על הכרה חושית מוחלטת במציאותו ית"ש, יש את ההכרה של מהלכי ההנגה ששייכים למהלכי הדעת ויש את ההכרה החושית של הלב, כמו שהאדם מרגיש האם קר או חם האם זה קיץ או חורף כך צורת חיים אמיתית היא שהאדם חש ומרגיש את הנוכחות הברורה שלית אתר פננוי מזה, הכלי לזה זה כל התורה כולה בעמל ובמסירות, זה צורת חיים היפך הצורת חיים הגמורה שקיימת בחוץ, אבל ראשית צריך שיעמוד לנגד עיני השכל מה היא צורת חיים מבוררת ושלמה שזה הכרה חושית. כאשר יש לאדם דביקות אמיתי בתורה ובקיום מצוותיה בהכרח יש לו הכרה חושית ום לא ע"כ שזה לא שלם. זה צריך שיהי המושכל הפשוט והברור שעל זה עומד כל מציאות החיים זה לא ידיעה בלבד זה התפיסה הברורה ותו לו.

כשזה ההשקפה עוד לפני שזה מגיע למדריגת לב, הכרה חושית ברורה מכל תורה ומצוות, אז כשהוא יגש גם לתפילה הוא יגש בצורה שזה לא כספומט שמש מוציאים מה שרוצים אלא זה מקום לגלות את המציאות החיים.

לבר דעת דקדושה שאלה מעיקרא ליתא, התשוקה הזו לגלות את המציאותו ית"ש שזה יגיע לשפתיים על זה אנחנו מבקשים. שנקודת הרצון הלב הפנימית תתגלה ומכח זה יבוא הדיבור ל כל השבח בקשות והודאות.

הקב"ה יזכה אותנו שנזכה ראשית לדעת אמת לחפש את האמת להכיר את תכלית החיים הברורה מאוד, שהיא מציאות הבורא ית"ש בחוש ברור, ואז לזכות שהתפילה שלנו תבוא מאותו מקום פנימי והיא תתקיים ותתגלה ומלאה הארץ דעה את ה' שאז ידעות כל הברואים מקטנם ועד גודלם את מציאותו ית' בחוש ברור.

- 1] [תפילת שמונה עשרה שלם](#)
- 2] [תפילת שמונה עשרה | הקדמה](#)

Source: <https://bilvavi.net/shiur/תפילה-003-אשפתיתפתחופייגידתהלתיך>

Links

- [1] <https://bilvavi.net/tefillah>
[2] <https://bilvavi.net/tef-intro>